

มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๕๔

๑๒. เรื่อง การกำหนดมาตรการรักษาเสถียรภาพราคาข้าว ปี ๒๕๕๓/๕๔ และการชดเชยรายได้เกษตรกรโครงการ

ประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าว ปี ๒๕๕๒/๕๓ ช่วงวันที่ ๑ - ๗ มีนาคม ๒๕๕๓

คณะรัฐมนตรีเห็นชอบกรอบ หลักเกณฑ์ และวิธีดำเนินการมาตรการโครงการรักษาเสถียรภาพราคาข้าว ปี ๒๕๕๓/๕๔ และการชดเชยรายได้เกษตรกรโครงการประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าว ช่วงวันที่ ๑-๗ มีนาคม ๒๕๕๓ ตามมติ กชช. เมื่อ ๓๑ มกราคม ๒๕๕๔ ดังนี้

๑. เห็นชอบกำหนดกรอบและแนวทางปฏิบัติในการรักษาเสถียรภาพราคาข้าว ปี ๒๕๕๓/๕๔ โดยใช้แนวทางเดียวกับที่ได้ดำเนินการในปี ๒๕๕๒/๕๓ จำนวน ๕ โครงการ ดังนี้

๑.๑ โครงการแทรกแซงตลาดรับซื้อข้าวเปลือก ปี ๒๕๕๓/๕๔ โดย

๑.๑.๑ องค์การคลังสินค้า (อคส.) และองค์การตลาดเพื่อเกษตรกร (อ.ต.ก.) รับซื้อข้าวเปลือกผ่านโรงสี ตลาดกลางในความส่งเสริมของกรมการค้าภายใน หรือสถาบันเกษตรกรที่มีศักยภาพในการรับซื้อ เก็บรักษา และสีแปรสภาพเป็นข้าวสาร โดยให้ อคส.และ อ.ต.ก. กู้ยืมเงินจากธนาคารพาณิชย์ในอัตราดอกเบี้ยต่ำมาใช้ในการดำเนินการ โดยกระทรวงการคลังค้ำประกัน และให้กระทรวงการคลังยกเว้นค่าธรรมเนียมในการค้ำประกันการกู้ยืมดังกล่าว ระยะเวลาดำเนินการ ดังนี้

(๑) ดำเนินการรับซื้อ รอบที่ ๑ เดือนมกราคม ๒๕๕๔ - ๑๕ มีนาคม ๒๕๕๔ ยกเว้นภาคใต้ ๑๕ มีนาคม - ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๕๔ รอบที่ ๒ ๑๖ มีนาคม - ๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๔ ยกเว้นภาคใต้ ๑๖ กรกฎาคม - ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๔

(๒) ระยะเวลาโครงการ มกราคม ๒๕๕๔ ถึง มกราคม ๒๕๕๕

๑.๑.๒ ให้ อคส. และ อ.ต.ก. รับซื้อข้าวเปลือกจากเกษตรกรในราคาเกณฑ์กลางอ้างอิงเฉพาะชนิดข้าวที่เกณฑ์กลางอ้างอิงต่ำกว่าราคาประกัน และกรณีข้าวเปลือกคุณภาพต่ำ เช่น ข้าวเปลือกชนิด ๑๐% (ภาคใต้) หรือข้าวเปลือก ๒๕% รับซื้อในราคาเกณฑ์กลางอ้างอิงปรับลดลง ต้นละ ๒๐๐ และ ๖๐๐ บาท ตามลำดับ

๑.๑.๓ มอบหมายคณะอนุกรรมการดำเนินการกำกับดูแลการแทรกแซงตลาดรับซื้อข้าวเปลือกของรัฐบาล ทำหน้าที่กำกับดูแลการสีแปรสภาพข้าวเปลือกเป็นข้าวสาร รวมทั้งแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด

๑.๑.๔ มอบหมายให้คณะอนุกรรมการพิจารณาจำหน่ายข้าวสารทำหน้าที่จำหน่ายข้าวที่ อคส./อ.ต.ก. รับซื้อแทรกแซงไว้ในรูปข้าวเปลือกหรือข้าวสาร โดยให้จำหน่ายทั้งภายในและส่งออก รวมทั้งจำหน่ายในตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า เพื่อให้รัฐได้ประโยชน์สูงสุด

๑.๑.๕ เห็นชอบกรณีให้ อคส. รับฝากข้าวเปลือกของเกษตรกรไว้ที่อำเภอ อองครักษ์ จังหวัดนครนายก ในโรงสี ๒ แห่ง จำนวน ๑,๐๙๒.๗๑ ตัน โดยเก็บที่โรงสีเก็บการ ๒๒ จำกัด ปริมาณ ๑,๐๒๙.๓๘ ตัน และบริษัทโรงสีบุญทวีทรัพย์ จำกัด ปริมาณ ๖๓.๓๓ ตัน ซึ่งรับฝากข้าวเปลือกตั้งแต่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๕๓ สำหรับหลักเกณฑ์และเงื่อนไขอื่นๆ รวมทั้งค่าใช้จ่ายในการรับฝากข้าวของโรงสีขอให้เป็นไปตามมติที่ กชช. กำหนด

๑.๑.๖ วงเงินงบประมาณที่ใช้ดำเนินการ ดังนี้

(๑) วงเงินจ่ายขาดเบื้องต้น จำนวนประมาณ ๖๑๕๗๙๕ ล้านบาท จากงบกลาง เงินสำรองจ่ายกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น จำแนกเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินการรับซื้อ จำนวน ๒๐๐ ล้านบาท เป็นค่าดำเนินการรับซื้อข้าวเปลือกของ อคส. , อ.ต.ก. และสถาบันเกษตรกร โดยให้จ่ายตามที่เกิดขึ้นจริง และค่า Overhead ต้นละ ๔๕ บาท ในอัตรารวมกันไม่เกินต้นละ ๑๐๐ บาท ค่าเก็บรักษาข้าวสารที่แปรสภาพจากข้าวเปลือกที่รับซื้อ อัตราต้นละ ๒๑๖ บาทต่อ ๖ เดือน รวมจำนวน ๔๑๒ ล้านบาท และค่าใช้จ่ายในการตรวจสอบติดตามและการปฏิบัติงานของคณะอนุกรรมการกำกับดูแลการแทรกแซงตลาดรับซื้อข้าวเปลือกของรัฐบาล จำนวน ๓๗๙๕ ล้านบาท

(๒) เงินทุนหมุนเวียน โดยกระทรวงการคลังจัดหาแหล่งเงินกู้เพื่อให้ อคส. และ อ.ต.ก. นำมาใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียนในการแทรกแซงตลาดรับซื้อข้าวเปลือกในวงเงิน ๒๐,๐๐๐ ล้านบาท

ทั้งนี้ การกำหนดปริมาณที่จะแทรกแซงเป็นกรอบที่กำหนดขึ้นเพื่อเป็นฐานในการคำนวณค่าใช้จ่ายและรองรับปัญหาด้านราคาที่เกิดตามกรอบที่ได้ดำเนินการในปีที่ผ่านมา โดยจะรับซื้อแทรกแซงเฉพาะในพื้นที่ที่เกษตรกรจำหน่ายข้าวได้ในราคาต่ำกว่าเกณฑ์กลางอ้างอิงเท่านั้น ซึ่งผลการดำเนินงาน ปรากฏว่าปี ๒๕๕๒/๕๓ มีการรับซื้อข้าวเปลือก จำนวน ๑๔๓,๙๙๒ ตัน จำแนกเป็น อคส. ๙๗,๕๓๑ ตัน อ.ต.ก. จำนวน ๔๖,๔๖๑ ตัน งบประมาณที่ใช้ จำนวน ๑,๔๐๒.๘๑๖ ล้านบาท (อคส. ๙๖๔ ล้านบาท อ.ต.ก. ๔๓๘ ล้านบาท และค่าดอกเบี้ย ๒๔.๘๑๖ ล้านบาท) มีค่าใช้จ่ายในการดำเนินการและค่าเก็บรักษาถึงปัจจุบัน (ก.พ.๕๔) ๑๖๕ ล้านบาท

๑.๒ โครงการจัดตลาดนัดข้าวเปลือก เพื่อให้เกษตรกรมีแหล่งกลางในการซื้อขายข้าวเปลือกที่ให้ความเป็นธรรมกับเกษตรกร โดยให้คณะกรรมการนโยบายข้าวแห่งชาติระดับจังหวัดดำเนินการจัดตลาดนัดข้าวเปลือกในแหล่งผลิตข้าวที่สำคัญในพื้นที่ ๕๖ จังหวัด รวมทั้งสิ้นประมาณ ๑๕๐ ครั้ง ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดและกำกับดูแลให้เกษตรกรได้รับความเป็นธรรมในการจำหน่ายข้าวทั้งในการชั่งน้ำหนัก การหักลดความชื้นและสิ่งเจือปน รวมทั้งประเมินผลการดำเนินงานและรายงานผล ระยะเวลาดำเนินการ มกราคม – ตุลาคม ๒๕๕๔ ระยะเวลาโครงการ มกราคม – พฤศจิกายน ๒๕๕๔ โดยดำเนินการเฉพาะช่วงที่ผลผลิตออกสู่ตลาดมาก หรือราคาข้าวเปลือกมีแนวโน้มปรับตัวลดลงอย่างต่อเนื่อง

วงเงินที่ใช้ดำเนินการเป็นเงินจ่ายขาดจำนวน ๖.๕๐ ล้านบาท แยกเป็น (๑) จำนวน ๖.๐๐ ล้านบาท เพื่อนำไปจัดสรรให้จังหวัดแหล่งผลิตเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดตลาดนัดข้าวเปลือก และ (๒) จำนวน ๐.๕๐ ล้านบาท เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินการของส่วนกลาง เพื่อติดตามและประเมินผลตามโครงการ ซึ่งจะนำเสนอคณะกรรมการนโยบายและมาตรการช่วยเหลือเกษตรกรพิจารณาอนุมัติจากกองทุนรวมเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรต่อไป

ผลการดำเนินการปีที่ผ่านมาได้อนุมัติวงเงิน ๑๑ ล้านบาท ดำเนินการจัดตลาดนัด ๑๒๗ ครั้ง ในพื้นที่ ๓๘ จังหวัด มีเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ ๒๐,๓๙๓ ราย ปริมาณ ๖๒,๘๐๔ ตัน มูลค่าการ ซื้อขาย ๖๔๒.๘๘ ล้านบาท สามารถจำหน่ายข้าวเปลือกได้ในราคาสูงกว่าตลาด ตันละ ๕๐-๑,๙๐๐ บาท โดยใช้วงเงินไปจำนวน ๒.๔๒๓ ล้านบาท และได้ส่งคืนเงินคงเหลือให้กองทุนรวมเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรแล้ว

๑.๓ โครงการเพิ่มสภาพคล่องให้ผู้ประกอบการค้าข้าว โดยให้คณะกรรมการนโยบายข้าวแห่งชาติระดับจังหวัดรับสมัครและพิจารณาคัดเลือกโรงสีข้าวและตลาดกลางในความส่งเสริมของกรมการค้าภายในที่จะขอรับการสนับสนุนชุดเซตดอกเบี้ยในการรับซื้อข้าวเปลือกจากเกษตรกรช่วงผลผลิตออกสู่ตลาดมาก ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดและจัดส่งให้กรมการค้าภายในเพื่อนำเสนอคณะกรรมการที่กระทรวงพาณิชย์โดยกรมการค้าภายในแต่งตั้ง ประกอบด้วยหน่วยงาน กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงการคลัง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงมหาดไทย ธนาคารพาณิชย์ ธนาคารของรัฐ สมาคมโรงสีข้าวไทย เป็นต้น เพื่อพิจารณากำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการเงื่อนไขในการดำเนินการ และการจ่ายเงินชดเชยให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการ รวมทั้งพิจารณาอนุมัติตามโครงการเพิ่มสภาพคล่องให้โรงสีข้าวและตลาดกลางฯ ระยะเวลาดำเนินการรับซื้อข้าวเปลือกเดือนมีนาคม-เมษายน ๒๕๕๔ โดยรัฐบาลจะชดเชยดอกเบี้ยให้อัตราร้อยละ ๒ ต่อปี ระยะเวลาไม่เกิน ๓ เดือน นับแต่วันกู้ ระยะเวลาสิ้นสุดการชดเชยดอกเบี้ยเดือนกรกฎาคม ๒๕๕๔ ระยะเวลาโครงการ เดือนกุมภาพันธ์ – กันยายน ๒๕๕๔

วงเงินที่ใช้ดำเนินการเป็นเงินจำยขาดเบื้องต้น จำนวนประมาณ ๑๐๓ ล้านบาท จากงบกลาง เงินสำรองจ่ายกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น จำแนกเป็น จำนวน ๑๐๐ ล้านบาท เพื่อชดเชยดอกเบี้ยร้อยละ ๒ ต่อปี ระยะเวลาไม่เกิน ๓ เดือน ให้แก่โรงสีข้าวและตลาดกลางฯ ที่เข้าร่วมตามโครงการผ่านธนาคารพาณิชย์และ/หรือธนาคารของรัฐ และจำนวน ๓ ล้านบาท เป็นค่าใช้จ่ายในการติดตามและกำกับดูแลตรวจสอบ การดำเนินการของส่วนกลางและภูมิภาค

ผลการดำเนินโครงการปีที่ผ่านมา กรม. (๑๒ ต.ค.๕๓) อนุมัติให้ผู้เข้าร่วมโครงการกับธนาคาร จำนวน ๑๐ แห่ง ผู้ประกอบการค้าข้าว ๙๙๗ ราย วงเงินชดเชยดอกเบี้ย ๖๘๖ ล้านบาท ขณะนี้อยู่ระหว่างดำเนินการตรวจสอบเอกสารหลักฐานครบถูกต้อง และเร่งรัดการจ่ายเงินชดเชย

๑.๔ โครงการรับฝากข้าวเปลือกในยุ้งฉางเกษตรกรเพื่อรอการจำหน่าย ปีการผลิต ๒๕๕๓/๕๔ โดยให้ ธ.ก.ส. รับฝากข้าวเปลือกหอมมะลิ ข้าวเปลือกหอมจังหวัด ข้าวเปลือกพันธุ์ปทุมธานี ๑ ข้าวเปลือกเจ้านาปี ข้าวเปลือกเหนียว ในยุ้งฉางเกษตรกรเพื่อรอการจำหน่าย เป้าหมายจำนวน ๒ ล้านตันข้าวเปลือก โดยให้ ธ.ก.ส. รับฝากข้าวเปลือกจากเกษตรกรให้สอดคล้องกับราคาเกณฑ์กลางอ้างอิง และให้เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการได้รับค่าดูแลรักษาคุณภาพข้าวเปลือกในอัตรา ๑,๐๐๐ บาทต่อตัน ทั้งนี้ เกษตรกรจะต้องเก็บรักษาข้าวเปลือกไว้ในยุ้งฉางเกษตรกรอย่างน้อย ๓๐ วัน ระยะเวลาเริ่มตั้งแต่เดือนมกราคมถึงมีนาคม ๒๕๕๔ และภาคใต้รับฝากตั้งแต่เดือนมกราคม - พฤษภาคม ๒๕๕๔ ระยะเวลาไถ่ถอนข้าวเปลือกและรับชำระคืนเงินกู้ให้เสร็จสิ้นภายใน ๔ เดือนนับถัดจากเดือนที่รับฝาก ระยะเวลาโครงการตั้งแต่เดือนมกราคม - ธันวาคม ๒๕๕๔ และให้ ธ.ก.ส. คัดดอกเบี้ยจากเกษตรกรในอัตราร้อยละ ๒ ต่อปี โดยให้ใช้เงินทุนธ.ก.ส. ในการดำเนินการ โดยรัฐบาลชดเชยดอกเบี้ยแทนเกษตรกรให้แก่ ธ.ก.ส. ในอัตรา MRR-๒ (ปัจจุบันเท่ากับร้อยละ ๔.๗๕ ต่อปี) ของเงินต้นที่เกษตรกรคงเป็นหนี้ โดยให้ทำความเข้าใจกับสำนักงานประมาณในการขอจัดสรรงบประมาณ และให้เกษตรกรได้รับค่าขนย้ายข้าวเปลือกจากยุ้งฉางเกษตรกร ถึงจุดรับมอบข้าวเปลือกที่กำหนดตามที่จ่ายจริงไม่เกินตันละ ๒๕๐ บาท และมอบหมายให้คณะอนุกรรมการดำเนินการรับจำนำข้าวเปลือกเป็นผู้พิจารณากำหนดปริมาณ ราคา หลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไขในการจำหน่ายข้าวเปลือก และกำกับดูแลการแก้ไขปัญหาในการจำหน่ายข้าวเปลือกเช่นเดียวกับปีที่ผ่านมา

ผลการดำเนินงานในปีที่ผ่านมา กรม. ได้อนุมัติวงเงินชดเชยดอกเบี้ยและค่าฝากเก็บ จำนวน ๖๑๐.๘๔๓ ล้านบาท ธ.ก.ส. ดำเนินการใน ๒๐ จังหวัด ปริมาณรับฝาก ๒๙๒,๑๖๐.๒๗ ตัน เกษตรกรไถ่ถอน ๒๓๔,๕๐๙.๓๔๑ ตัน คงเหลือข้าวที่คณะทำงานพิจารณาระบายข้าวสารต้องระบายจำหน่าย จำนวน ๕๗,๖๕๐.๒๙๒ ตัน (ข้าวเปลือกหอมมะลิ จำนวน ๕๗,๓๘๒.๔๒๙ ตัน ข้าวเปลือกเจ้า จำนวน ๒๖๘.๕๐๐ ตัน วงเงินที่ใช้ จำนวน ๔๔๕.๖๖ ล้านบาท แยกเป็น ค่าชดเชยดอกเบี้ย ๗๓.๓๕ ล้านบาท ค่าฝากเก็บ ๓๗๒.๓๑ ล้านบาท)

๑.๕ โครงการผลักดันการส่งออกข้าว ปี ๒๕๕๔

เห็นชอบโครงการผลักดันการส่งออกข้าว ปี ๒๕๕๔ โดยให้กรมการค้าต่างประเทศดำเนินแผนการผลักดันการส่งออกข้าว ดังนี้

๑) การขายข้าวแบบรัฐต่อรัฐ โดยจัดคณะผู้แทนภาครัฐเดินทางไปเจรจาซื้อขายข้าวแบบรัฐต่อรัฐกับหน่วยงานรัฐบาลของประเทศมาเลเซีย

๒) การขยายตลาดเชิงรุก โดย ๑) เพื่อรักษาตลาดข้าวเดิมของไทยและขยายตลาดข้าวไทยไปยังตลาดใหม่ที่มีศักยภาพ ๒) สร้างความสัมพันธ์ที่มีกับภาครัฐและภาคเอกชนในประเทศผู้นำเข้า ๓) เจรจาแก้ไขปัญหาอุปสรรคทางการค้าระหว่างผู้ส่งออกไทยและผู้นำเข้าข้าวของต่างประเทศ

ทั้งนี้ ตลาดเป้าหมายที่สำคัญ ได้แก่ ตลาดตะวันออกกลาง ตลาดแอฟริกา ตลาดเอเชีย ตลาดยุโรป ตลาดอเมริกา

๓) การจัดกิจกรรมส่งเสริมการตลาด โดย ๑) การสร้างตราข้าวหอมมะลิไทย ๒) การขยายตลาดข้าวที่มีคุณลักษณะพิเศษ ซึ่งกิจกรรมที่จะดำเนินการ ได้แก่ การเข้าร่วมงานแสดงสินค้านานาชาติ การจัดกิจกรรมส่งเสริมการจำหน่ายร่วมกับร้านอาหารไทย/ภัตตาคาร/ห้างสรรพสินค้า และซูเปอร์มาร์เก็ตขนาดใหญ่

๒. การชดเชยรายได้เกษตรกรโครงการประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าว ช่วงวันที่

๑-๗ มีนาคม ๒๕๕๓

เห็นชอบให้ปรับเปลี่ยนการคำนวณเกณฑ์กลางอ้างอิงโครงการประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าว ปี ๒๕๕๒/๕๓ ช่วงวันที่ ๑ - ๗ มีนาคม ๒๕๕๓ ใหม่ จากเดิมที่ใช้ราคาเฉลี่ยย้อนหลัง ๑๕ วัน เป็นการใช้อัตราเฉลี่ยย้อนหลัง ๗ วันแทน และอนุมัติให้จ่ายเงินชดเชยเพิ่มเติมให้เกษตรกรที่ใช้สิทธิช่วงวันที่ ๑ - ๗ มีนาคม ๒๕๕๓ เฉพาะข้าวเปลือกเจ้า ๕% ปริมาณข้าวเปลือก ๒๓,๐๖๐ ตัน เป็นเงินจำนวน ๒.๗๐ ล้านบาท
